

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Іхтіологія»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	Н5 Водні біоресурси та аквакультура
Тип і назва освітньої програми	ОПП Водні біоресурси та аквакультура
Курс, семестр	(1), 1 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,5 Загальна кількість годин 135, із яких: лекцій – 18 год., лабораторних занять – 28 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Ветеринарної медицина, кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: Михайлютенко Світлана, канд. вет. наук, доцент Контакти: ауд. 69. (паразитологія та ветеринарно-санітарної експертизи) e-mail: parazitologia@pdaa.edu.ua URL: https://www.pday.edu.ua/people/myhaylyutenko-svitlana-mykolayivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	
Компетентності	Компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності: СК 1. Здатність аналізувати умови водного середовища природного походження, у тому числі антропогенні впливи з погляду фундаментальних принципів і знань водних біоресурсів та аквакультури. СК 3. Здатність класифікувати риб, вивчати морфологію, біологію рибоподібних і риб.
Програмні результати навчання / Результати навчання	ПРН 5. Знати та розуміти основи рибництва: в гідробіології, гідрохімії, біофізиці, іхтіології, біохімії та фізіології гідробіонтів, генетиці, розведенні та селекції риби, рибальстві, гідротехніці, іхтіопатології, аквакультурі природних та штучних водойм на відповідному рівні для основних видів професійної діяльності.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Опанування навичок самоорганізації діяльності, уміння працювати з інформацією, пунктуальність, здатність бути дипломатичним, здатність вирішувати складні професійні завдання, дружелюбність, позитивність, ситуаційна обізнаність, відповідальність, резильєнтність.	

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Забезпечення відповідних сучасним вимогам знань здобувачів вищої школи про місце риб у системі тварин, про ареали проживання та біологію риб, реакцію організму на зміни зовнішнього середовища, про основи збереження і відтворення рибних запасів. Навчити студентів розрізняти об'єкти аквакультури, використовуючи відомості про будову та фізіологічні особливості риб у практичній діяльності	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Походження, ріст та розвиток рибоподібних і риб Тема 2. Живлення, спосіб життя та поширення рибоподібних і риб	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<i>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</i> – словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, інструктаж; – наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження; – практичні методи: лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування. <i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> – створення ситуації й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти. <i>Іноваційні та інтерактивні методи навчання:</i> – дискусії, проектування професійних ситуацій. <i>Комп'ютерні, мультимедійні методи:</i> – використання мультимедійних презентацій, <i>Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</i> – <i>методи усного контролю:</i> опитування; письмовий контроль: розв'язування тестів – <i>методи самоконтролю:</i> опитування, самоаналіз; визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни. Оцінки, отримані здобувачем вищої освіти, вносяться викладачем в електронний журнал АСУ ПДАУ. Пропущені без поважної причини заняття опрацьовуються самостійно. У разі невиконання здобувачем вищої освіти завдань або неучасті в заходах поточного контролю за відповідний вид навчальної діяльності виставляється оцінка «0» балів. Здобувач вищої освіти має право підвищити результати поточного контролю шляхом виконання відповідних завдань до початку семестрового контролю, окрім тих, які проводилися під час аудиторних занять. Відпрацювання пропущених заходів поточного контролю здійснюється виключно з метою оцінювання результатів навчання, які не були оцінені у встановлені строки. Здобувач, який не

	з'явився без поважної причини на екзамен, вважається таким, що має підсумкову академічну заборгованість. Повторне проходження екзамену для ліквідації підсумкової академічної заборгованості (FX) допускається двічі: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету, за участю викладачів відповідної кафедри. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку F має право повторно опанувати освітній компонент.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності які регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ, Кодексом академічної доброчесності ПДАУ. На факультеті функціонує Комісія з академічної доброчесності, яка здійснює загальний моніторинг та контроль за дотримання норм та принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. Обов'язковими вимогами є: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної і наукової діяльності. Процедура розгляду порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти регламентована Кодексом академічної доброчесності ПДАУ.
- щодо використання інструментів штучного інтелекту	Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі здійснюється відповідно до Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету. Студент при опануванні дисципліни може використовувати продукт згенерований ШІ, але при цьому несе особисту відповідальність за зміст та результати роботи, підготовленої із використанням систем штучного інтелекту. Використання ШІ не звільняє студента від дотримання принципів академічної доброчесності, вимог законодавства щодо авторського права та захисту персональних даних, а також не повинно підміняти його самостійну пізнавальну діяльність. Факт використання системи штучного інтелекту під час підготовки академічної роботи підлягає обов'язковому розкриттю із зазначенням використаного інструмента та мети його застосування. Інструменти ШІ можуть використовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний засіб для пошуку та структурування інформації, генерування ідей, формулювання запитань, мовного редагування завдань, візуалізації інформації для підготовки презентації. У разі використання у завданні текстів, зображень, даних або інших результатів, згенерованих ШІ, здобувач вищої освіти

	повинен зазначити факт такого використання із зазначенням інструменту III та способу його використання. Не допускається використання III для повного виконання завдання, подання згенерованих III результатів як власного результату навчальної діяльності без зазначення факту їх використання, створення або подання недостовірної, сфабрикованої чи фальсифікованої інформації, генерування неіснуючих джерел, посилань або інших даних. У разі встановлення факту таких порушень здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання і презентацію за новою темою.
- щодо відвідування занять	відвідування занять є обов'язковим.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ. Здобувач вищої освіти може опанувати рекомендований онлайн-курс та перезарахувати здобуті результати навчання як частину навчальної дисципліни. Перезарахування може відбуватися упродовж семестру, у якому відбувається опанування освітнього компонента, проте не пізніше ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Порядок оскарження контрольних заходів урегульовано Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ. Результат оцінювання можна оскаржити не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання цього здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету. Результатом розгляду апеляції є прийняття комісією рішення, що попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання з відповідного освітнього компонента і не змінюється або рішення, що попередня оцінка знань здобувача не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
1. Дехтярьов П.А., Євтушенко М.Ю., Шерман І.М. Фізіологія риб. Київ, 2014. 315 с. 2. Мельник О.П., Костюк В.В., Шевченко П.Г. Анатомія риб. Київ, 2008. 624 с. 3. Пилипенко Ю.В., Шевченко П.Г., Цедик В.В. та ін. Методи іхтіологічних досліджень: навчальний посібник. Херсон, 2017. 432 с. 4. Шерман І.М., Пилипенко Ю.В., Шевченко П.Г. Загальна іхтіологія: підручник. Київ,	

2009. 454 с.

5. Шерман І. М., Гейна К. М., Козій М. С., Кутіщев П. С., Воліченко Ю. М. Рибництво та рибальство трансформованих річкових систем півдня України: наукова монографія. Херсон: Грін Д.С., 2017. 345 с.

Допоміжні

1. Кутіщев П. С., Гончарова О. В. Спосіб проведення морфометричних вимірювань іхтіологічного матеріалу на різних стадіях розвитку: пат. 143483 Україна: МПК А01К61/10, G01В 7/00, G06F 7/00. № u202001911. 2020. Бюл. № 14. 4 с.
2. Кражан С. А., Хижняк М. І. Природна кормова база рибогосподарських водойм: навчальний посібник. К.: Аграрна освіта. 2014. С. 333.
3. Шерман І. М., Хижняк М. І., Кутіщев П. С., Кражан С. А. Живлення та годівля риб. Херсон: ФОП Вишемирський В.С. 2021. С. 628.
4. Кутіщев П.С., Дяченко В.В. Особливості живлення промислового стада товстолобиків дніпровського лиману. **Водні біоресурси та аквакультура**, 2024. №1(15). С. 56–68.
5. Бургаз М. І., Матвієнко Т. І. Сучасний стан добування та споживання водних біоресурсів в Україні. **Водні біоресурси та аквакультура**, 2023. № 1(13). С. 7–23.
6. Burgaz M. I., Matvienko T. I., Bezik K. I., Soborova O. M. The current state of fish market in Ukraine. *Ukrainian Journal of Veterinary and Agricultural Sciences*, 2019. 2(3). P. 6–10.
7. Гриневич Н. Є., Димань Т. М. Сезонні зміни гідрохімічних показників води за використання установок замкнутого водопостачання для вирощування райдужної форелі. *Науковий вісник ветеринарної медицини*. Біла Церква, 2016. Вип. 2 (130). С. 33–39.
8. Boylan S. Geriatric Freshwater and Marine Fish. *Vet Clin North Am Exot Anim Pract*. 2020. №23(3). P. 471–484. doi: 10.1016/j.cvex.2020.05.001.
9. Михайлютенко С. М. Поширення еустронгілідозу бичків родини Gobiidae в умовах Кременчуцького водохранилища. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2017. № 3. С. 116–117.
10. Михайлютенко С.М., Клименко О.С. Санітарно-епідеміологічна ситуація щодо опісторхозу людей на території Полтавської області. *Матеріали науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу за підсумками науково-дослідної роботи в 2017 році, 16 – 17 травня 2018 р.* Полтава, 2018. С. 249–251.
11. Kruchynenko O., Mykhailiutenko S., Klymenko O., Kravchenko S. Determination of heavy metals in freshly caught fish from the Dnipro River (Ukraine). *Scientific Progress & Innovations*, 2024. №27 (3). P. 50–54.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні ради якості
протокол від 01.09.2026 р. № 1

Додаток до силабусу

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Кількість балів	Критерії оцінювання
лекції	
2	ЗВО опанував матеріал лекції та відповів на питання відповідно програмним результатам навчання
1	ЗВО частково опанував матеріал лекції й відповів на питання відповідно програмним результатам навчання.
0	відсутній конспект теоретичного матеріалу з теми лекції, що не дає змоги оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання
Виконання завдань лабораторних робіт та їх захист	
4	здобувач вищої школи присутній на лабораторному занятті, виконав поставлене перед ним завдання, розкрив тему, відтворив термінологію, захистив роботу, сформулював й обґрунтував висновки, при захисті з боку викладача зауваження відсутні, дав ґрунтовні відповіді на додатково поставлені запитання.
3	здобувач вищої школи присутній на лабораторному занятті, виконав поставлене перед ним завдання, зробив докладний опис проведених досліджень, захистив роботу, не сформулював/обґрунтував висновки
2	здобувач вищої школи присутній на лабораторному занятті, виконав поставлене перед ним завдання, але не захистив роботу
1	здобувач вищої школи присутній на лабораторному занятті, частково виконав поставлене перед ним завдання
0	відсутність виконання завдання
Виконання завдань самостійної роботи Тема 1	
4	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він відповів на поставлені запитання, що підтверджує формування компетентностей
3	він представив зошит із самостійної роботи, в якому він відповів на всі поставлені питання
2	у випадку достатньої характеристики теоретичного питання, але здобувач вищої освіти не демонструє вміння аналізувати
1	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він відповів частково на поставлені запитання
0	відсутність виконання завдання, що не можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
Виконання завдань самостійної роботи Тема 2	
3	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він відповів на поставлені запитання, що підтверджує формування компетентностей
2	у випадку достатньої характеристики теоретичного питання, але здобувач вищої освіти не демонструє вміння аналізувати
1	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він відповів частково на поставлені запитання
0	відсутність виконання завдання, що не можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів